

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

☞ V Ljubljani v sredo 23. novembra 1870. ☞

Gospodarske stvari.

Kako sadna drevesa obvarovati zajčjega zoba.

Priporočajo se razni pripomočki, ki bi varovali mlada drevesca glodanja zajcev.

Pravijo eni, dobro zagradijo drevesa, in zajec ne bode prišel do njih; to je res, pa ni lahko v sedanjih časih les za ograjo kupovati, ker je zelo drag.

Priporočajo zopet drugi živo mejo zasaditi tako gosto, da ne bo mogla nobena žival skozi v vrt ali v drevesnico. Gotovo je to dobro in priporočevanja vredno; al to delo gre le počasi naprej, kajti med tem časom lahko zajec že vsa drevesa oškrba, predno se tako zagosti. Kaj smešno je drug pripovedoval, naj bi zajcem zobé poruvali ali jih pa celó potrebili, to je, vstrelili, to se pa ne vstreza taistim, ki imajo lov v najemu, kajti veliko je ljudi, ki se radi z lovom kratkočasijo.

Bolj pripravno bi znalo biti za tiste, ki ne špogajo kupiti lesa za ograjo in ne zasaditi žive meje, da okoli drevesca in okoli kola 4—6 čevljev visoko koš spletó. Mazanje sadnega drevja z raznimi mazili, v katerih je kaj masti, ni priporočevati; kajti sadno drevje zaradi tega škodo trpi.

Z apnom pobeliti drevesca se tudi priporoča, ko bi se še ilovice in vsemrajene krvi primešalo, ktera se lahko pri mesarju dobí, bode tudi žival nepoškodovano pustila drevje.

Bral sem še en pripomoček, če pomaga, je prav, skusil ga še nisem. Drevesni koli naj se z lesičjo mastjo namažejo, po vrtu, vsaj pri straneh, kodar žival dohaja v vrte, ker ta mast zajcem celó smrdí in strah dela pred lesičjimi zobmi, in jih tako odganja in plaši od drevesnic, ter jih ne oškrba? Obdrži neki svoj duh ta mast, čeravno dežuje ali sneži, ali bodi si vreme kakoršno koli, ne škoduje zaradi duha. Poskušajmo, da ne bi v tej zadevi nepovabljeni gosti sadnim drevesom tolike škode učinili.

Janez Sajè, učitelj.

Letina in nekaj skušenj.

Spod Kuma. Dbc.

Navadno na jesen „Novicam“ dohajajo sporočila o letini od vseh strani; naj se tedaj tudi spod Kuma oglasimo in dodamo še nekaj skušenj za nameček.

Letina*) je pri nas prav prav srednja, tako, da se drži tistega konca, kjer se slaba začenja. Od ozimine nam je le redka pšenica ostala, vse drugo je sneg vzela; če ne bi bili več jarine, kakor je sicer že navada, sejali, bi ne bilo ljudem živeti. Zmes — tukajšnja, to je

*) Po sporočilih, od drugih krajev sprejetih, je blizo po vsej deželi taka. Vred.

ajda in jari ječmen, ktera se o začetku rožnika vkup sejete — je še najboljša. Ajda je bila le prašna nekaj vredna, strnišnica pa malo; meseca avgusta je vedno deževalo (pa ne navadno, ampak bile so le škodljive plohe in nalivi), september pa je bil mrzel in vedna burja; mraza ali slane vendar do 12. oktobra ni bilo. Korenstva (ali robine po tukajšnji navadi) je malo in slabo je. Repe bo le tisti kaj imel, kateri jo je zgodaj sejal; strnišnica ni debelejša, ko orehi. Klobase bodo toraj kmalu zrele, al zavolj pomanjkanja masti tudi puste. Krompir bi bil skoraj še najlepši, da bi tako silno ne gnjil. Do avgusta je bil lep in zdrav; al po vednem deževanju gnjuje veliko bolj, ko pretekla leta, da ga marsikteri že zdaj za seme nimajo. Sadja je bilo tu razun sliv še precej veliko, tako da smo si večidel še kaj jabelčnika in hruškoviča napravili. Za sadjerejo so se pa tudi nekteri zdramili; tako smo letos spomlad več stotin sadnih — za poskušnjo tudi murbovih — drevesec nasadili. Če bodo drevesca dobro rastla, jih bodo ne mara ljudje rajši tudi zanaprej si požlahnjenih iz drevesnic preskrbeli, kakor slabe divjake napačno cepili. Letos smo prav lepa drevesca od znanega sadjerejca gosp. L. Pintar-ja dobili. Čebelice — uboge čebelice — so nam pa skoraj vse pomrle. Ne bil bi lani mislil, da se bo tje v en dan izrečena prislovica: „veliko rojičev, veliko mrličev“, tako naglo do črke spolnila. Že lanska zima jih je bila mnogo ugonobila. Po 10 do 20 panjev jih je enemu gospodarju pomrlo (se ve, če jih je toliko imel), marsikterim pa kar vsi. V naši fari jih je le kakim 5 ali 6 gospodarjem nekaj ostalo, ktere so pa letos še slabše, kakor lani, da bodo resnično zavolj lakote mogle pomreti. Zakaj so pa lani tako mrle, skoraj ne vem; pri meni saj vem, da niti zavolj lakote niti zavolj mraza. Druzega nisem mogel zapaziti, kakor to, da so si svoje stanovanje silno, nenavadno ponesnažile (kar pa zabraniti nisem mogel) ali ker jim sneg ni izleta pustil, ali ker zavolj slabega vremena niso medú zalotale in se jim je znabiti skisal, da je tako kaka kužna griža jih umorila, Bog zna! — Opomniti je letos še posebno, da je žival pri nas silno huda in požrešna. Polhi so sadju nenavadno veliko škodovali; leverice marsikomu vse orehe odnesle; tako s praznimi lupinami nastlanega še nisem kmalu videl, kakor letos. Ravno tako so miši z žitom grozno udelevali; po kromperjevišču je bilo z drobnimi ostanki kakor z žaganjem posuto; tudi niso nobenemu drugemu sadu prizanesle. Zemlja je tako prevotljena, da se gredočemu človeku stopinje vsaki trenutek kar globoko udirajo. Ali je še kje tako, ali samo pri nas? Tudi škodljive ptice so bile ravno tako požrešne.

Zdaj še nekaj skušenj.

Po navodu „Novic“ smo že nekaj let poskušali zelne sadike saditi, da se namreč napravijo na zel-